

Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»
Факультет історії та міжнародних відносин
Кафедра міжнародних студій та суспільних комунікацій



ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету історії та
міжнародних відносин
доц. Андрейко В.І.
«30» 06 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНА ТА РЕГІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Рівень вищої освіти	Магістр
Галузь знань	29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
Освітня програма	Країнознавство
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	Українська

Ужгород 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародна та регіональна безпека» для здобувачів вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності спеціалізації «Міжнародні відносини» освітньої програми «Країнознавство».

Розробник: Тодоров І.Я., професор, доктор історичних наук, професор кафедри міжнародних студій та суспільних комунікацій

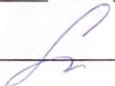
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *міжнародних студій та суспільних комунікацій*

протокол № 7 від « 26 » 06 2024 р.

Завідувач кафедри  Вовканич І. І.

Схвалено науково-методичною комісією факультету історії та міжнародних відносин

протокол № 7 від « 28 » 06 2024 р.

Голова науково-методичної комісії  Мишко С.А.

© Тодоров І.Я., 2024.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024.

1. Опис навчальної дисципліни

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування Показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1	1
Кількість модулів – 1	Семестр:	
	1	1
Тижневих годин для денної форми навчання:	Лекції:	
аудиторних – 2	30	2
самостійної роботи студента – 6	Практичні (семінарські):	
	10	2
Вид підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	80	116

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою навчальної дисципліни є формування системи знань про концептуальні засади національної та регіональної безпеки у країнах світу, загрози і ризики у різних суспільних сферах, а також розуміння актуальних проблем національної безпеки України.

1.2. Основними завданням вивчення даної дисципліни є: з позицій синергетичного, системного, управлінського підходів дати студентам теоретичні та практичні знання, які дозволять їм професійно орієнтуватися в різноманітних ситуаціях, пов'язаних із підготовкою та реалізацією управлінських рішень у різних сферах національної безпеки (інформаційній, політичній, економічній, соціальній, екологічній тощо).

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

<i>Інтегральна компетентність</i>	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	<ul style="list-style-type: none"> – ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. – ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. – ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. – ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). – ЗК7. Здатність працювати в команді – ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. – ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. – ЗК12. Здатність спілкуватися державною та іноземними мовами, як усно, так і письмово. – ЗК13. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел, зокрема завдяки використанню інформаційних і комунікаційних технологій. – ЗК16. Навички міжособистісної взаємодії та повага до різноманітності та багатокультурності.
<i>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</i>	<ul style="list-style-type: none"> – СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики. – СК2. Здатність ухвалювати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності. – СК3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати ухвалені рішення. – СК4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їхній вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи. – СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному. – СК6. Здатність використовувати для дослідження міжнародних відносин, суспільних комунікацій та для регіональних студій теоретичні та методологічні підходи політології, економічної та правової науки, міждисциплінарних досліджень. – СК7. Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин та світової політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали та довідки.

	<ul style="list-style-type: none"> – СК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України. – СК10. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації. – СК12. Здатність здійснювати комплексний пошук джерел різноманітного походження, типів та форм для системного аналізу, прогнозування та моделювання процесів і явищ у міжнародних відносинах. – СК14. Здатність виявляти, спираючись на новітні підходи сучасної науки, особливості національних процесів в різних країнах, враховувати їхній вплив на внутрішню та зовнішню політику держав в умовах глобалізації та зростаючого конфлікту ідентичностей. – СК15. Здатність використовувати іноземні мови для здійснення інформаційно-пошукової, аналітичної та комунікативної професійної діяльності.
--	---

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «*Міжнародна та регіональна безпека*» є опанування таких навчальних дисциплін рівня вищої освіти «бакалавр»:

Зовнішня політика України

Європейський Союз в міжнародних відносинах

Міжнародні організації

Теорія міжнародних відносин

Історія міжнародних відносин

Міжнародні відносини та світова політика

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «*Міжнародна та регіональна безпека*» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

- РН1. Знати та розуміти природу, джерела та напрями еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.
- РН3. Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.
- РН4. Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки,

- міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.
- РН5. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.
 - РН6. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.
 - РН7. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми (зокрема екологічні) та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.
 - РН8. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами усно і письмово, з професійних і наукових питань.
 - РН13. Брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхні точки зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.
 - РН15. Аналізувати зовнішню політику та міжнародні зв'язки України в контексті її головної стратегічної мети – європейської та євроатлантичної інтеграції.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «*Міжнародна та регіональна безпека*»:

РН1. Знати та розуміти сутність, структуру та еволюцію міжнародної та регіональної безпеки.

РН3, РН5. Здатність і готовність здійснювати збирання, оброблення та інтерпретацію інформації з міжнародної та регіональної безпеки, використовуючи традиційні та сучасні методи, для отримання нових знань та розв'язання практичних задач у сфері міжнародних відносин.

РН4. Вміння аналізувати проблеми міжнародної та національної безпеки, вплив на них різного роду конфліктів, а також розуміти механізми забезпечення безпеки у міжнародних відносинах.

РН6. Визначати, аналізувати та прогнозувати безпекові ризики у сфері міжнародних відносин та світового розвитку.

РН7. Уміння аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру, пов'язаних з безпекою, обґрунтовувати ухвалені рішення.

РН8, РН13. Здатність ефективно здійснювати комунікацію в різному середовищі, зокрема в сфері професійної діяльності, здатність без змістовних втрат доносити до фахівців і нефахівців складну інформацію, пов'язану з міжнародною та регіональною безпекою.

РН15. Вміння аналізувати реальну та потенційну роль України в забезпеченні європейської та євроатлантичної безпеки.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- іспит;
- тести;
- групові проекти;

- аналітичні звіти, реферати, есе;
- контент-аналіз ЗМІ;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виконання практичних завдань, виступів на семінарських заняттях, проведення контрольних робіт, колоквіумів тощо.

Форма модульного контролю: у формі онлайн тестування на сайті електронного навчання УжНУ.

Форма підсумкового семестрового контролю: у формі іспиту.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота											Модульна контрольна робота	Сума	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	50	100
5	5	5	5	5	5	5	4	4	3	2	2		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	25
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)	-	-
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	-	-

Письмове тестування при тематичному оцінюванні		
Презентація	1	10
Есе	1	15
...		
Модульна контрольна робота	1	50
Разом		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується правильність виконаних тестових завдань з виставленням балів за різні види складності питань, які трансформуються в оцінки:

Ці оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:

“5” – 50 балів;

“4” – 40 - 49 балів;

“3” – 25-39 балів;

“2” – до 25 балів.

а) оцінка “*відмінно*” ставиться за правильне виконання всіх завдань;

б) оцінка “*добре*” ставиться за виконання 75 % усіх завдань;

в) оцінка “*задовільно*” ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;

г) оцінка “*незадовільно*” ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %.

Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий контроль знань студентів означає поступове накопичення балів від одного поточного модульного контролю до іншого в кінцевому рахунку отримання загального підсумкового балу. Студенти мають можливість покращити цей бал, (якщо він більше 35 балів та якщо виконані всі види робіт) на екзамені.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	
64–73	D	Задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1 Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Тема 1. Міжнародна безпека та глобалізація

Незворотність глобалізації в контексті міжнародної безпеки. Глобалізація породжує потоки та структури активності, засновані на тривалості, інтенсивності, швидкості та впливі, що взаємодіють як у просторі, так і часі. Серед викликів цієї епохи важливе місце займає стратегія міжнародної безпеки. В умовах швидкоплинного світу глобалізації та невизначеного майбутнього, ця стратегія повинна бути гнучкою та здатною адаптуватися до постійних змін. Усунення сучасних загроз вимагає більш складних підходів, ніж у попередні епохи. Одним із ключових аспектів безпеки є сталий розвиток, який не лише задовольняє потреби сучасного покоління, але й зберігає можливості для майбутніх. Міжнародне співробітництво є необхідним у досягненні цієї мети. При цьому багато питань сталого розвитку потребують розгляду як на глобальному, так і на локальному рівнях, включаючи децентралізовану взаємодію на рівні урядів та громадянського суспільства. Досягнення цих цілей передбачає залучення ресурсів та інститутів на місцевому, національному та міжнародному рівнях.

Тема 2. Засоби забезпечення національної безпеки

Співпраця між державами задля забезпечення національної безпеки. Вплив геополітичних стратегій Росії на міжнародну безпеку. Ризики, пов'язані з агресивною політикою РФ та її наслідками для стабільності світу. Стимування може бути ефективним інструментом для зменшення ризику військового конфлікту. Міжнародні інституції у співробітництві між державами.

Тема 3. Стимування як антипод війни

Концепція стимування як альтернатива війні. Основні принципи та механізми стимування, які передбачають уникнення збройних конфліктів шляхом дипломатичних, економічних та політичних засобів. Приклади успішного використання стимування в історії та сучасності. Важливість співпраці міжнародних партнерів у підтримці та реалізації стратегій стимування для збереження миру та стабільності.

Тема 4. Військово-політичне союзницьке співробітництво

Важливість формування союзів для відповіді на спільні загрози. Союзницькі аспекти забезпечення безпеки країни. Потреба в комплексному підході, який включає в себе як військові, так і цивільні заходи союзництва.

Тема 5. НАТО і європейська стабільність під час «холодної війни»

Роль Північноатлантичного альянсу у забезпеченні стабільності в Європі під час періоду "холодної війни". Важливість НАТО як фактору у стримуванні військового конфлікту та збереженні миру. Внутрішні проблеми та кризи, з якими стикалося НАТО під час "холодної війни". Неспроможність альянсу адаптуватися до нових реалій могло загрожувати його ефективності. Важливість НАТО як унікального військово-політичного союзу та ключового чинника забезпечення європейської стабільності під час "холодної війни".

Тема 6. Ядерне стримування та ядерне табу

Важливість ядерного стримування та ядерного табу для збереження миру. Сутність концепції ядерного стримування як механізму, який зупиняє держави від використання ядерної зброї через страх відповіді. Загроза миру виникає з можливості використання ядерної зброї в конфліктах. Ядерне табу, яке забороняє першим використовувати ядерну зброю. Етична та моральна обов'язковість, яка допомагає уникнути масового руйнування та глобальної катастрофи. Дотримання ядерного табу є ключовим для забезпечення сталої міжнародної безпеки. Важливість збереження ядерного стримування та зміцнення ядерного табу для підтримання глобального миру та уникнення страшних наслідків від використання ядерної зброї.

Тема 7. Нерозповсюдження ядерної зброї та ядерне роззброєння України

Ключові аспекти шляхів до нерозповсюдження ядерної зброї і Україна. Основні етапи переходу України від ядерної держави до держави без ядерного потенціалу. Договір про нерозповсюдження ядерної зброї та важливості цього документа для глобальної безпеки. Причини, які спонукали Україну відмовитися від свого ядерного арсеналу. Будапештський меморандум та «гарантії» безпеки від міжнародних партнерів. Наслідки відмови України від ядерної зброї, зокрема як прикладу для інших країн. Важливість міжнародних зусиль в сфері нерозповсюдження ядерної зброї, зокрема через взаємодію держав, сприяння стабільності та зміцнення глобальної безпеки.

Тема 8. НАТО у війнах у колишній СФРЮ 1990-х років

Події, пов'язані із розпадом Соціалістичної Федеративної Республіки Югославії та втручанням НАТО у події 1990-х років. Руйнація "нового світового порядку" через розпад СФРЮ і вплив цього процесу на міжнародну політику. Втручання НАТО в протистояння в Боснії та Герцеговині, фактори, що спричинили цю інтервенцію та її наслідки для регіону. Операція "Союзна сила" під егідою НАТО та її вплив на події у регіоні. Ключові наслідки цієї операції для внутрішньої та міжнародної безпеки. Важливість розуміння ролі НАТО у війнах та конфліктах 1990-х років у колишній СФРЮ, впливу на геополітичну ситуацію в регіоні та в світі загалом.

Тема 9. Україна та європейська безпека

Взаємозв'язок між Україною та європейською безпекою. Активна роль України в підтримці стабільності та безпеки на континенті, особливо у контексті російської агресії. Спільні зусилля України та європейських партнерів для зміцнення безпекових структур, енергетичної незалежності та реформ у секторі безпеки. Виклики та можливості для України у контексті підтримки та співпраці з Європейським союзом та НАТО. Причини відсутності адекватної реакції Заходу на агресивну політику Росії. Наслідки відсутності такої реакції впливають на міжнародний порядок та геополітичну стабільність.

Тема 10. Реакції Заходу на агресивну політику Росії

Причини відсутності адекватної реакції Заходу на агресивну політику Росії. Наслідки відсутності такої реакції впливають на міжнародний порядок та геополітичну стабільність. Ключові події, включаючи анексію Криму та втручання в східну Україну. Заходи, які були вжиті країнами Заходу, такі як санкції, дипломатичний тиск та підтримка України. Важливість єдності та координації міжнародного співтовариства для стримування агресивних дій Росії.

Тема 11. НАТО і російська агресія в Україну

Вплив російської агресії на Україну та її на стосунки країни з НАТО. Конфлікт спричинив зміни в підходах НАТО до України та її безпеки. Реакцію НАТО на повномасштабне російське вторгнення, зокрема надання підтримки та розвитку оборонної співпраці з Україною. Важливість допомоги НАТО для міжнародної політичної динаміки.

Тема 12. Тернисті шляхи України до євроатлантичної спільноти

Розвиток відносин України з НАТО, виклики та перешкоди на цьому шляху.
Інституціоналізація відносин України з НАТО та впливи російської агресії на цей процес.
Важливість приєднання України до Альянсу в контексті перемоги над Росією.

6.2 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд.	с.р.	л		п	лаб	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1-й семестр												
Тема 1. Міжнародна безпека та глобалізація	8	2				6	8	2				6
Тема 2. Засоби забезпечення національної безпеки	10	2				8	10					10
Тема 3. Стримувannya як антипод війни	8	2				6	8					8
Тема 4. Військово-політичне союзницьке співробітництво	8	2				6	8	2				8
Тема 5. НАТО і європейська стабільність під час «холодної війни»	10	2	2			8	10					10
Тема 6. Ядерне стримування та ядерне табу	16	2	2			12	16					16
Тема 7. Нерозповсюдження ядерної зброї та ядерне роззброєння України	10	2	2			6	10					10
Тема 8. НАТО у війнах у колишній СФРЮ 1990-х років	12	2				10	12					12
Тема 9. Україна та європейська безпека	8	2				6	8					8
Тема 10. Реакції Заходу на агресивну політику Росії	6	4	2			2	4					2
Тема 11. НАТО і російська агресія в Україну	6	4				4	8					10
Тема 12. Тернисті шляхи України до	8	4	2			6	8					4

євроатлантичної спільноти												
Разом за змістовим модулем	120	30	10			80	120	4	00			116
Усього годин	120	30	10			80	120	4	00			116

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

N з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Незворотність глобалізації та осмислення безпеки	2
2	Інституційні аспекти союзницького співробітництва	2
3	НАТО як феномен військово-політичного союзу	4
4	Будапештський меморандум та його наслідки	2
Разом:		10

6.4. Самостійна робота

N з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Міжнародна безпека та глобалізація	6
2	Тема 2. Засоби забезпечення національної безпеки	8
3.	Тема 3. Стимування як антипод війни	6
4.	Тема 4. Військово-політичне союзницьке співробітництво	6
5.	Тема 5. НАТО і європейська стабільність під час «холодної війни»	8
6.	Тема 6. Ядерне стримування та ядерне табу	12
7.	Тема 7. Нерозповсюдження ядерної зброї та ядерне роззброєння України	6
8.	Тема 8. НАТО у війнах у колишній СФРЮ 1990-х років	10
9.	Тема 9. Україна та європейська безпека	6
10.	Тема 10. Реакції Заходу на агресивну політику Росії	2
11.	Тема 11. НАТО і російська агресія в Україну	4
12.	Тема 12. Тернисті шляхи України до євроатлантичної спільноти	6
Усього		80

6.5. Індивідуальні завдання

Тематика рефератів

1. Безпека та стабільність у світі - необхідна передумова для глобалізації.
2. Геополітичні химери та дії Росії, що впливають на безпеку та стабільність в сучасному світі
3. Переваги та недоліки використання різних форм безпекових інститутів в історії міжнародних відносин?
4. Досвід організацій колективної безпеки, (Ліга націй, ООН та ОБСЄ)
5. Ідея війни як продовження політики стала абсурдною і несприйнятною
6. Зв'язок між інституціалізацією та ефективністю міжнародного безпекового співробітництва
7. Союзницьке співробітництво демократичних країн і єдиний підхід до цінностей та преференцій
8. Роль лідерів великих країн у процесі інституційного будівництва міжнародних структур та безпекового співробітництва
9. Обмеження свободи дій держав у рамках військово-політичних союзів
10. Фактори розвитку довіри між Швецією та НАТО
11. Стратегічне партнерства між США та іншими країнами (Ізраїлем, Японією, Південною Кореєю, Австралією) для стабільності та безпеки відповідних регіонів
12. Російська геополітика як індульгенція на міжнародні злочини та невизнання міжнародного права
13. Парадигми феномена війни Карла фон Клаузевіца
14. Сучасні війни та ідентичність
15. "Біполярний світоустрій" і стабільність в Європі
16. Кубинська криза 1963 р. та співпраця між США та європейськими союзниками в НАТО
17. Вихід Франції з військової структури НАТО
18. Переможці "холодної війни"
19. Ефективність ядерного стримування
20. Група ядерного планування НАТО
21. НАТО і Росія
22. Договір про нерозповсюдження ядерної зброї 1968 р. та роззброєння
23. Ядерне роззброєння України

24. Роль НАТО в стабілізації Балкан після розпаду СФРЮ
25. Роль Сполучених Штатів Америки в операціях НАТО на Балканах
26. Основні помилки в політиці НАТО стосовно Росії
27. Україна і План дій щодо членства в НАТО
28. Річні національні програми «Україна-НАТО»
29. НАТО і сучасні російські загрози
30. Системна криза російського режиму
31. Фейки російської пропаганди

Тематика есе

1. Френсіс Фукуяма і «кінець історії».
2. "Давоська людина" і геополітика.
3. Фактори трансформації міжнародної безпеки.
4. Впливає ринкової економіки та зваженої податкової політики на процес глобалізації.
5. Історія XX-XXI століть - турбулентний і нестабільний світ.
6. Геополітична маячня Росії та її вплив на безпеку та стабільність в сучасному світі.
7. Роль інституцій та стратегічної взаємозалежності демократичних держав у запобіганні світовому хаосу
8. Євроатлантична інтеграція України: подолання стереотипів та міфів.
9. Євроатлантична інтеграція України як стратегічний напрямок зовнішньої політики України.
10. Річні національні програми Україна – НАТО
11. Чому НАТО потребує членства України і чому Україна потребує членства в НАТО.
12. Місце України в системі світової безпеки.
13. Вступ до НАТО: українська перспектива.
14. НАТО як організація колективної безпеки.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

- комп'ютер з доступом до Інтернету
- політичні карти
- мультимедійний проєктор.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова

1. Міжнародна та регіональна безпека: навчальний посібник / О.В. Потехін, Ю.А. Клименко, І.Я. Тодоров, В.І. Андрейко. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2024. – 312 с.
2. Тодоров І. Євроатлантична інтеграція України. Історія та сучасність. Навчальний посібник. – Ужгород: УжНУ, 2022. – 391 с.
3. Власюк, О., Кононенко, С. Кремлівська агресія проти України: роздуми в контексті війни. – К.: НІСД, 2017.
4. Галака, С., Перепелиця, Г. Шлях України до набуття без'ядерного статусу та його наслідки для режиму ядерного нерозповсюдження. – К.: Фоліант, 2015.
5. Горбулін В. Світова гібридна війна: український фронт. – К.: НІСД, 2017.
6. Епплбом, Е. Залізна завіса. Приборкання Східної Європи. – К.: Києво-Могилянська академія, 2017.
7. Костенко Ю. Історія ядерного роззброєння України. – К.: Ярославів Вал, 2015.
8. Конституційно-правові засади національної безпеки України: монографія / В.О. Антонов; наук. ред. Ю.С. Шемшученко. – Київ: ТАЛКОМ, 2017. – 576 с.
9. Кудряченко, А., Потехін О. ред. Політичні проблеми міжнародної безпеки у сфері протидії розповсюдженню ядерної зброї (кінець ХХ – початок ХХІ століть). – К.: ІВІ НАНУ, 2019.
10. Огризко В.С. Розпад Росії: загроза чи шанс? – К.: ДП «ГДП», 2021.
11. Парахонський Б., Яворська Г. Онтологія війни і миру: безпека, стратегія, смисл. – К.: НІСД, 2019.
12. Перепелиця, Г. Україна – Росія: війна в епоху співіснування. – К.: Стилос, 2015.
13. Потехін О., Клименко Ю. Геополітика проти безпеки: союзницьке стримування агресії в Європі ХХ – початку ХХІ ст. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2023. – 552 с.
14. Потехін О.В., Тодоров І.Я. Глобалізація безпеки. Навчальний посібник. Донецьк: Видавництво «Ноулідж». Донецьке відділення, 2012. – 246 с.
15. Рущенко І.П. Війна цивілізацій: анатомія російсько-українського конфлікту. – Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2020.
16. Снайдер Т. Шлях до несвободи. – Львів: Човен, 2020.
17. Ткаченко В. «Путінізм»: шовінізм пострадянського реваншу. Проектний звіт. – К.: Знання України, 2015.
18. Ткаченко В. Росія: ідентичність агресора. – К.: Академія, 2016.
19. Pommerin R. Clausewitz Goes Global: Carl von Clausewitz in the XXI century. – Berlin: Miles Verlag, 2014.
20. Ruane K. Churchill and the Bomb in War and Cold War. – L. – New York, NY: Bloomsbury, 2016.

21. Todorova N., Todorov I. Russia`s Aggression against Ukraine: a Challenge to Democratic Values // Kobe Gakuin Economic Papers. 2019 Vol. 51. – No 3. – P. 13-27.

Допоміжна

1. Вовканич І., Тодоров І. Руйнація правових засад міжнародної безпеки і реакція з боку ЄС та НАТО // Miedzynarodowe konsekwencje konfliktu zbrojnego na Ukrainie Redakcja naukowa Tadeusz Kubaczyk, Slawomir Piotrowski, Marek Zyla. Warszawa, Akademia Obrony Narodowej, 2016. – С. 200-213.
2. Зовнішня політика України – 2012: стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети / За ред. Г.М. Перепелиці. – К.: ВД «Стилос», 2013.
3. Зовнішня політика України – 2013: стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети / За ред. Г.М. Перепелиці. – К.: ВД «Стилос», 2014.
4. Зовнішня політика України – 2014: стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети / За ред. Г.М. Перепелиці. – К.: ВД «Стилос», 2015.
5. Капітоненко, М. Теорія міжнародних відносин. – Чернівці: Книги-XXI, 2019.
6. Кіссінджер Г. Дипломатія. – К.: КМ-Букс, 2018.
7. Макіавеллі Н. Державотворець. – К.: Арій, 2020.
8. Мала енциклопедія міжнародної безпеки / За заг. ред. Ю.Л.Бошицького та О.В.Потехіна, І.Я.Тодорова – К.: Вид-во Європейського університету, 2012.
9. Наїм М. Занепад влади. – К.: Форс Україна, 2017.
10. Плохій С. Ялта. Ціна миру. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2019.
11. Плохій С. Забуті покидьки Східного фронту. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2020.
12. Плохій С. Російсько-українська війна: повернення історії. К.: КСД, 2023. – 400 с.
13. Потехін О., Тодоров І. Зовнішня політика та міжнародне становище України за часів Президента Петра Порошенка очима експертів. Частина перша // Зовнішні справи. – 2019. - № 2-3, С. 12-18.
14. Потехін О., Тодоров І. Зовнішня політика та міжнародне становище України за часів Президента Петра Порошенка очима експертів. Частина друга // Зовнішні справи. – 2019. - № 4-5, С. 11-18.
15. Рущенко І.П. Російсько-українська гібридна війна: погляд соціолога: Монографія. Харків: ФОП Павленко О.Г., 2015.
16. Рущенко І. П. Ідеологія рашизму : монографія / І. П. Рущенко. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. - 276 с.
17. Сорос Дж. Європейський Союз: дезінтеграція чи відродження? – К.: Дух і літера, 2015.
18. Снайдер Т. Чорна земля. Голокост як історія і застереження. – К.:Медуза, 2017.
19. Снайдер Т. Криваві землі: Європа між Гітлером і Сталіним. – К.: Лаурис, 2018.
20. Ткаченко В. Росія: ідентичність агресора. – К.: Академія, 2016.
21. Тодоров І., Тодорова Н. Безпекові гарантії для України: очікування та реальність // Геополітика України: історія і сучасність: збірник наукових праць. Вип. 1 (32). / ред. кол.: О. М. Руденко (гол. ред.) та ін. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2024. - С. 19-32.
22. Foreign Affairs. Was NATO Enlargement a Mistake? Foreign Affairs Asks the Experts. 2022. April 19. URL: <https://www.foreignaffairs.com/ask-the-experts/2022-04-19/was-nato-enlargement-mistake>

23. Gizicki W., Todorova N. Todorov I. International and Regional Security. Perspective of Poland and Ukraine. *Bezpieczeństwo międzynarodowe i regionalne. Perspektywa Polski i Ukrainy*. Publishing Series Studia Sądecko-Lubelskie /Scientific Ed. Dorota Gizick. Lublin: Instytut Sądecko-Lubelski, 2017.

24. Todorova N., Todorov I. Russia`s Aggression against Ukraine: a Challenge to Democratic Values // *Kobe Gakuin Economic Papers*. 2019 Vol. 51. - No 3. - P. 13-27.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://www.nato.int/cps/uk/natolive/index.htm> – офіційний сайт НАТО
2. <http://mfa.gov.ua/ua> – офіційний сайт Міністерства закордонних справ України
3. <http://www.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України
4. www.kmu.gov.ua/ www.kmu.gov.ua/ офіційний сайт Кабінету Міністрів
5. <http://www.president.gov.ua> - офіційний сайт Президента України
6. <http://www.un.org> - офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй
7. <http://www.nato.int/cps/uk/natohq/topics> - сайт Центру інформації і документації НАТО в Києві
8. <http://www.niss.gov.ua/> - офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України
9. <http://www.rnbo.gov.ua/> – Рада національної безпеки і оборони України
10. <http://www.razumkov.org.ua/> - сайт Центру імені О.Разумкова
11. <http://dif.org.ua/> - сайт Фонду «Демократичні Ініціативи» імені Ілька Кучеріва
12. <http://www.irf.ua/> - сайт Міжнародного Фонду «Відродження»
13. <http://www.ispc.org.ua/>- Сайт Центру міжнародної безпеки та партнерства ЛНУ
14. <http://iwrp.org.ua/> - сайт Інститут Світової політики
15. <http://neweurope.org.ua/> - сайт Центру «Нова Європа»
16. <http://intsecurity.org/> - сайт Центру міжнародної безпеки
17. <https://www.ices.org.ua/> - сайт Інституту Центральноєвропейської стратегії